

Z přátelských kruhů

OLIVIA, Minn. — Čtená redakce! Buď tak laskava a tlumoč má slova všem těm, jichž se to bude týkat. Před nějakým časem uveřejnil jsem v "P. Z." článek, v němž jsem se postavil po bok panu Drábkovi z Florence, Neb., jehož stanovisko jest: "Farmeři, spolčujte se ve svůj prospěch ve způsobu "American Society of Equity". Jelikož ale před tím jsem četl dopis od P. T. J. Klímy, jenž je zarytým protivníkem tohoto podniku, tu jsem jej též uvedl jako takového odpůrce všech prospěšných snah farmerských a požádal ho, uzná-li za dobré, aby ohledně mé poznámky úmysl svůj projevil, což on také učinil. Skutečně hodil mi rukavici a vyzval mne k debatě. Nu, příteli, jak si přeješ, jsem ochoten ti vyhovět. — Jak poznávám, má můj přítel velmi šlechetné srdce na jedné straně a pak zase opak toho na straně druhé. Jak dalece jsem jej mohl vystihnout, má všechnu lidskou v nejtajnějších záhybech srdce svého obrácenu vůči lidu městskému, totiž dělnickému, a hněv chová pro svého spolubratra farmera a to v míře dosti veliké. Ovšem že se též ujmám mnohého nového přistěhovalce přibývajícího sem ze staré vlasti. Nu, to se zamlouvá! Ostatně starost takovou si nedovolí ani kolikátý, kromě snad nějakého šmejdíře, jak můj přítel podotýká, aby od něho získal poslední cent, má-li nějaký. Ale jak se mi zdá, s tou humanitou nejde to tak hladee. Zdá se, že to je pouhá fráze, nemající ceny pro osobu chudou, neb ona jich pramálo nasýtí. A tu maně mi připadá na mysl: "Človče, přičiň se a Bůh ti požehná!" Bez onoho filosofického pořekadla zůstává bezcennou každá osoba, která si je nepřivodí a v celku se stává obtíží svému bližnímu. — Kde pak naleznete ono zákonité spolčování se jakýchkoliv podniků neb korporací? Snad u masářského trustu? Ne! Snad u vyřaditelných stavebního materiálu? Ne! Tedy jistě u drah? Ne, ne! U těchto nelze na to ani pomyslit. Tož tedy takového podniku nikdy nebylo a všechny jsou proti zákonné. Ano, tak tomu je skutečně. Od první do poslední jsou tyto kombinace založeny na ziskuchtivosti. To tedy je nezákonné a přece touha po penězích a ziskuchtivost jsou věci přirozené, jež nesmí nikdo nikomu zakazovat, neb by to byl konec obchodu a všeho pokroku. Jsou-li tudíž všechny podniky, tedy i státní, ziskuchtivé, tu musí být též nezákonné, a tím ztrácí nároky na působnost. A jak to tedy možno farmeru obejít, aby se jich alespoň částečně zbavil a aby též sám byl znatelným faktorem v obecném působení, aby měl též práva, jaká ony mají? Nu, a tu máme ono osudné spolčování. Tam je ono východiště z toho labyrintu všech těch osidel, jimiž je farmer dnešního dne odírán. Či snad má být farmer spokojen a nemá dovolit toho, co si dovolují naši zákonodárci, kteří dnes pleskají zákony, sami jich nedbajíce? O nikoliv, o tom si dovolujeme pochybovat. — Přítel Klíma dále píše: "Máme-li trusty za ničtelé blahobyti chudých tříd obyvatelstva a žádáme-li spravedlnost od nich, měli bychom si také spravedlivě počínat." Nu, přítel se vyjadřuje (alespoň se to tak čte), jako bychom už byli v plném proudu podobného vyděračného zisku. Dejme tomu, že bychom i dostali onu cenu pšenice — totiž

\$1.00 za buň a 50c za buň kornu, tu nám ještě schází více, jak bylo ustanoveno na sjezdu "A. S. of E.", a na tom stanovisku by měl státi každý rolník, jenž plodiny ty pěstuje a měl by na tom státi neoblomně, jako stojí třídy dělnické, když jdou na stávkou, nebnou totiž rukou, až dosáhnou, co žádají — zvýšení ceny a poplatky za denní práci. Ony stojí na svém a docílí vyšší mzdy a tu obyčejně podnikatel zvýší cenu svých výrobků, kterých já, farmer, potřebuji. Já tedy musím dosadit na ten vyšší plat dělníka, ale on nemá se mnou žádného soucitu, by k vůli levné ceně zboží pracoval za mírný peněz, abyh i já je mohl lacino koupit. Zde stůj výňatek z listu, vydávaného v Cedar Rapids, Ia.: "Budou mít větší plat! Snaha dělníků železničních, aby se domohli vyššího platu u dráhy Rock Island, setkala se v těchto dnech se zbrnem, neboť společnost zvýšila služné podle tříd." — Toto postačí na vysvětlení, že se všechny unie bez výjimky shodují, by docílily vyšších platů za denní práci a to jich ještě velká část pracuje jen 8 až 10 hodin denně, kdežto farmer by se sešel s oběma konci — on musí chtějí nechtějí pracovat od východu slunce do tmy a mnohdy ještě déle. Ať se nikdo nemýlí, že železniční společnost zvýšila platy svým zřízcením z pouhé laskavosti. Tato, přidá-li, ví již předem, kde to několikrát dostane nazpět. — Jen v jednom bodu je dnes rentýř v nevýhodě, a to následkem dražších strojů a dražších potahů, avšak ne všude. Možná, že tam u vás v Oklakomě farmer neví, kolik by měl požadovat nájmu z farmy, ale u nás to je jinak. Zde si dělá rentýř své výjimky dle libosti, nikoliv vlastník a tento je ještě rád, když rentýře dostane. To by tedy nepokazovalo na tak zlé okolnosti, jak se je snaží pan Klíma nakreslit líčením hrůz nedostatku barvami tak živými. Kdyby tomu skutečně tak bylo, pak bychom nebyli dalecí ústřiká, jakých zakoušetí musí ruský mužik, který se musí dít pro ty korunované lupiče, kdežto Čech se musí dít pro česká, vlastně německá knížata — vetřelce z dávných již dob. O nikoliv, příteli, není to tak zlé, bychom byli nuceni vzdáti se všech lepších vyhlídek do budoucnosti na základě spojení se. Když na toho chudého zavolá peněžní žok, tu musí pěkně poslouchat, ale když rolník požádá ho o nějakou tu práci, tu chudák neví, co by měl za ni počítat. A tu sám chce "bossovati," neb ví, že dostane práce dost. A konečně musím říci, že by nikdo nedostal tu chudou třídu z velkoměsta na svou farmu, i kdybyste ji tahal čtyřmi koňmi. A pak, kdybyste jim dal i farmu krásně zařízenou se všemi stroji a potahy, přece jen budou za rok opět zpátky ve městě, neboť se jim po něm stýská — farmu profouknou a budou chtít jinou. Snad má přítel již zkušenost, když některého toho chudáka jednal, jak se kroutil a mohl snad uvést, co kterýkoliv z nich učinil pro rolníka ze soucitu. Dělník se nesmí sfici své vysoké mzdy ze soucitu k farmářům a proto také farmář nesmí si ve svědomí svém dělat k vůli němu žádných výčitek, když si dovede umělým způsobem zvýšit cenu plodin. To jest mé stanovisko. Jest to pouhá otázka pachtění se za ziskem a té musíme dát volný průchod. — Přemýšlejme trochu, vedeme-li si správně vůči chudým a nevedeme-li si, nuže shodně ten nezasloužený zisk, ať i ten chudáas si může pomoci, a pak teprve budeme moči vyčítat jiným neo-

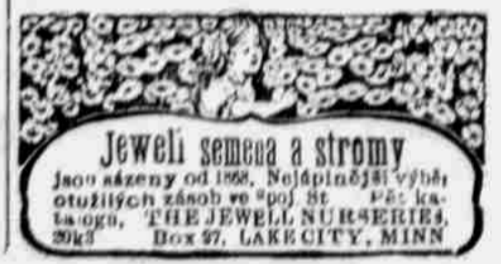
právněnost jejich stanoviska," píše pan Klíma. Kdyby se skutečně obvinění toto zakládalo na pravdě, toto hrozné obvinění, tu bych se neznechal dáti svou farmu prvinnu z těchto ubohých nuzáků, jenž by se přihlásil a zvláště, jakmile by pan Klíma sám šel příkladem a dal farmu svou bez rozpaku prvinnu chudému. — Hned bychom ho následovali! Ale tu mi napadá, že má každý z nás stejnou příležitost v boji o existenci a vyšine-li se někdo na nějaký ten stupeň, potom jinému nic není a nikdo jiný nemá nároků na jeho finanční vymoženosti. Dejme tomu, Rockefeller je velký boháč a zbohatl z chudého lidu. Kdo ale má právo na jeho miliony? Nikdo! On je získal, ať již jakýmkoliv způsobem, a proto nikdo jiný nemá na ně zákonitého práva. Proč se má tedy farmer polepšit? Vždyť on si živobytí své vydělává ze země a k tomu pracně. Snad se má dělit o sousto s mnohými nedbalel, z nichž valná většina nevyměnila by domovy své za naše. A tu jsem nucen prohlásit, že to stanovisko vaše, příteli, je zcela nemístné a neapraktické a není možno na ně přistoupit pro jeho holou nepřipustnost. Před nějakým časem uvedl, že agrární strana se rozpadla a nyní její stanovisko vaše není rázu jiného. — Když Bubák tvrdil, že se maso vepřové prodává za 15 — 17c libra, tu měl si p. K. lépe povšimnout, že Bubák obžaloval z vyděračství trust, nikoliv maloobchodníka. Jen ať si přečte dopis ten pozorněji a pak lépe to pochopí. Ani ve snu mi nenapadlo, abyh obvinil maloobchodníka z přemrštěných cen masa. Mohu vám jen říci, jděte a přesvědčte se o cenách masa u místního feznika venkovského a pak rychle naleznete ten šibal-ský schodek, který jste sám chtěl svrhnout na bedra fezníků. Pokud se týče odpadků, tu se musí fezník řídit dle výprodeje, nechechli krmit psy. Ovšem, kdo touží po rychlém zbohatnutí, přichází často o své. Abych to lépe vysvětlil, uvádím, že jsem nemyslel, že ten 5—8centový schodek u vítze v rukou feznika, nýbrž v rukou trustu. Toť bylo mé tvrzení. A konečně fezník, jenž obchoduje a trusty, nemůže se mi chlubit velkým výdělkem. Nesko mi o to, abyh ukázal, kolik odpadne z hovada, zdali třetina neb méně, ale o tom jsem přesvědčen, že z pěkné tlustého kusu vepřového, vážícího 250 až 350 liber, nikdy třetina neodpadne. Jinak jest ovšem u prasat hubených. — A dále: "Proč toho tolik pěstovat, platit za výrobu drahou mzdu a pak to páliť? Proč neomezit výrobu hned z počátku?" Nu, příteli, zkuste to příští jaro sám a pak nám povězte, mnoho-li jste vyzískal a zároveň nám sdělíte, kolik rolníků vás ve vaší zkoušce s úspěchem následovalo. Zajisté, kdyby se vám podařilo omezit výrobu, bylo by to mnohem horší, než ta dolarová pšenice a půlková korna. Že mně to doznáte? Tu by byly žně pro společnost, které dnes mají hody. Tu by neprosperlo ani vysoké clo. To by se nějak obešlo a šlo by se hladee dále bez jakéhokoliv ctitlivostkářství s chudým lidem. Jest to ovšem smutné, že se můžeme též chlubit chudou třídou v této zemi hojnosti a lčené prosperity a ta naše chudina že snad není na lepším stupni než na jakém jest ona zámožská, jež se plahočí za kus černého otrubového chleba a i toho nemá do syta. Jest to skutečně stav žalostný. — "Kdyby alespoň byl v každém městě jeden farmerský elevator, tu by si železnice počínaly lépe," píše pan

Klíma. Nu, teď se konečně přítel přiznal a vyřkl to, co má na srdci, bez vytáček. Sálh tomu na nos a myslí, že by si časem přál nos ten i notně pohladit proti srsti. Avšak násilí se nesmí činit ani veřejnému zloději, od toho je zákon, ten přý vezme do hrsti a vyšetří to. Mám i já trochu zkušenosti s těmi pány. U nás na dráze C. M. & St. Paul je přece v každém městě farmerský elevator od St. Paul, Minn., až do Chamberlain, S. Dak., a přece nechá dráha státi farmerské káry, naložené obilím, na trati, až jsme z toho měli \$400 škody pouze na čtyřech vagoncích. Kdo nám farmerům nahradí tu škodu na obilí? Ptám se, kdo bude mít s námi soustrast a citelnou ztrátu tu nám nahradí? Avšak raději již pomlčet o té soustrasti a hledět si věci svědomitě, dát našim zástupcům v legislatuře na srozuměnou, aby též pro nás nějaký ten zákon, tak dlouho nám dluhovaný, upekli, a nečiní-li tak, pak ať si nedělají naději na příští zvolení. Jen těm možno dát hlasy, kteří jsou ochotni plnit povinnost, na nich voliči požadovanou, svědomitě. V tom jest jediná možná náprava a mám za to, že to nebude již dlouho trvat, kdy k ní dojde — a nedojde-li, pak budeme otročiti dále a nespravedlnost bude zase zasedati na křesle soudním. V úctě
Karel Bubák.

Lidem s bolestmi. Bolesti jsou známkou nemoci. Jenom dvě věci pak vedou k tomu, jak se jich zbavit. Buď léčit nemoc od kořene anebo bolest umrtvit. Cesta první je jediné správnou a jistou, neboť tam, kde není nemoc, nemůže také býti bolest. Tato se také přechodí, ale na čas. Po nějaké době — buď dříve nebo později, se opět vrátí. — Úplně ji potlačit při léčení nemoci, znamená nabýti

opět bývalého zdraví a zbaviti se všech dalších nesází. — Bolesti však zbavíme se pouze v určité době, pokud nemoc ještě přilší nepokročila. Nejprve vždy hledme na stav své krve. To buď nám první podmínkou. Neboť většina bolestí, které se nám zdají býti pouze místními, jak tomu nejčastěji bývá při reumatismu, neuralgii, loupání v kříži, bolení hlavy, píchání na straně atd., mívá původ svůj v nečistém stavu krve. Vy bolesti ty rozeženete sice na čas užíváním všelijakých mazání a náplastí, nevyhlédíte však jimi reumatismus, bolesti v kříži nebo choroby podobné bez užití léku patřičného. Těm neodstraní vám z krve kyselinu močovou, ba naopak, za nějakou dobu ukáže se vám zase — a vy mohli byste třít a mazat, jak byste chtěli, jed v krvi vaší zůstane stále. Jím nepracují vaše ledviny a poněvadž nemáte ničeho, co by jed odstranilo, kazí se vám krev.

Jediný prostředek, kterým zbavíte tělo své všech těchto chorob, je mírné užívání působivého čistitele a sílitele krve. Takovým pak lékem jest Dra. Petra Hoboka. Odporučí vám jej vědomí, že to není lék pouze pokusný, ale osvědčený starý a po léta užíváný. Neobsahuje žádné nerostné součástky, je výhradně rostlinnou směsí. Na tisíce lidí již vyléčil a stejné blahodárně působí i dnes. Dodává se přímo buď místními jednateli aneb majiteli spol. Dra. Petera Fahrneys & Sons Co., 112-118 So. Hoyne ave., Chicago, Ill.

Jewell's semena a stromy
Jsem zrozen od 1868. Nejlepší výběr
otulých zásob ve spoj. št. P. Z. k:
La. ogg. THE JEWELL NURSERY,
20c3 Box 27, LAKE CITY, MINN

NAŠE PREMIE!

Jako obyčejně tak i letos nabízíme celoročním předplatitelům ni Pokrok Zápádu (Pokrok, Creteský Pokrok, Kansaský Pokrok, Dakotský Pokrok, Iowský Pokrok) různé cenné a praktické premie z nepatrný jen doplatek. Premie naše jsou vhodnou ozdobou domácnosti a výběr jich jest tak hojný, že každý náš předplatitel nalezne mezi nimi nálecter, jež se mu bude zamlouvatí.

Tyto druhy kalendářů máme v zásobě pro naše celoroční předplatitele, již si mohou vybrati dle libosti jeden z nich:

PEČÍRKŮV NÁRODNÍ KALENÁŘ — Krámská cena tohoto kalendáře jest 35c, předplatitelům poskytujeme jej jako premii za pouhých 15c.

ČESKÝ ZÁPAD — Krámská cena tohoto kalendáře je 35c, my však jej dáváme našim předplatitelům jako premii za pouhých 15 centů.

OBRAZY:

Mimo kalendáře nabízíme celoročním předplatitelům našich listů obrazy, umělecky barvotiskem neb tušováním provedené, za následující mírný doplatek:

Mistr Jan Hus loučí se se svými přáteli před upálením v Kostnici. S předplatným jako premie 50c — jinak \$1.00.

Obraz Husa a Žižky. S předplatným 15c — jinak 30c.

Podobizny presidentů Spojených Států. S předplatným 20c — jinak 50c.

Večeře Páně. S předplatným 20c — jinak 50c.

Různé obrazy svatých. S předplatným 15c — jinak 25c.

Různé krajino-malby v bohatém výběru. S předplatným 15—25c.

K těmto obrazům zasláme za pouhých 55c úhledná a velice ozdobné rámy, jichž krámská cena jest \$1.00.

Dále dovolujeme si oznámiti, že obdrželi jsme zásobu českých, anglických a anglicko-českých slovníků, jakož i tlumačů, jež prodáme za tyto ceny:

Jonášův česko-anglický slovník \$1.50

Jonášův anglicko-český slovník 1.75

Jonášův tlumač 1.50

Mimo to máme celou zásobu pěkné knihy: "100 deklamaací pro mládež" od nejprřednějších českých spisovatelů, již nabízíme za 50c, "Na marjance" (The Village Tavern), polka, pro dvě ruce na piano, za 25c.

"Louka Zelená", (The Green Meadow) valčík pro dvě ruce na piano za 25c.

Zvouce přátelé své k hojnému předplácení a podporování nejla-cinějšího českého časopisu, doufáme, že hojně využítují příležitosti námi poskytované. Se vši úctou

Vydavatelstvo "Pokroku."